

PEŠČENI DELCI, KI POPLESUJEJO PO KAMNITI PREPROGI

Razstava povečanih ilustracij in besedila ob prihajajoči knjižici o piranskem tlaku ter vzorec obnove kamnitega tlaka iz peščenjaka

V petek, 18.9.2020 bo od 12.00 do 20.00 v Spomeniškovarstvenem centru – Galerija v Ljubljani potekal dan odprtih vrat razstave *Kamnita preproga Pirana*, kjer se bo v duhu kulturnega turizma izpostavila kultura do prostora in krajine. Kreativna skupina za promocijo Istre, pod vodstvom krajinske arhitektke Romane Kačič iz Zavoda za krajino, kulturo in umetnost Piran – ABAKKUM, bo predstavila ilustracije in besedilo o piranskem tlaku, enega izmed podob identitete slovenske Istre. Razstava povečanih ilustracij in besedila predstavlja istoimensko knjižico *Kamnita preproga Pirana, od zrna do tlaka*, ki je izšla v elektronski obliki in bo v kratkem izšla tudi v tiskani pod založništvom Turističnega združenja Portorož. Na dan odprtih vrat se bo lahko ogledalo vzorec obnove "kamnite preproge" - tlaka iz peščenjaka položenega na peščeno podlago. Vzorec bo izdelan s strani podjetja Gnom, kamnoloma Ruda in zavoda Abakkum.

Piranski tlak, ki nas spremlja na vsakem koraku

Na tematiko kamnitega tlaka v starem mestnem jedru Pirana so se v preteklem letu zvrstile številni dogodki, ki so širšo javnost pozvali k pozitivnemu diskurzu o kvaliteti javnih odprtih površin ter o pomenu kamnitega tlaka položenega na suho v okoljskem, funkcionalnem, estetskem, kulturnem in trajnostnem pogledu. Med njimi so bile razne delavnice in delovne razstave, ki so pripeljale do izvedbe prvega mednarodnega projekta *Kamnita preproga*, projekta o obnovi kamnitega tlaka v starem mestnem jedru Pirana, po tradicionalni metodi suhogradnje. Projekt je združeval strokovnjake, obrtnike in ljubitelje dediščine iz Slovenije, Italije in Hrvaške, ki so s teoretičnimi izhodišči in izvedbo praktičnih del na eni izmed piranskih ulic, podprli stara in predstavili nova znanja, ki so v skladu s tradicijo ter poudarili pomen obstoja tlakov, in tako podali korake k pravilnemu varovanju, obnovi in gradnji kamnitih struktur položenih na peščeno podlago. To je še toliko bolj pomembno zaradi odločitve organizacije *UNESCO*, ki je večino suhozidne gradnje uvrstila na seznam nesnovne kulturne dediščine. S to odločitvijo se je zapečatil pomemben korak že v samem razumevanju in spoštovanju kamnitih struktur ter posledično krajine.

Pridobljena znanja so na poljuden način odražena v knjižici *Kamnita preproga, Pirana, od zrna do tlaka*, ki prikazuje identiteto mesta Piran, identiteto podobe slovenskega dela Istre, ki izhaja iz lokalnega kamna peščenjaka.

Razstava o kulturi odprtega prostora

Razstava, zasnovana s strani kreativne skupine za promocijo Istre, ki jo tvorijo Romana Kačič, Mojca Fabbro, Josephine Mair in Noemi Zonta, prikazuje kulturo odprtega prostora in krajine slovenske Istre, podrobneje Pirana. Obmorsko zgodovinsko-kulturno mesto je bilo zgrajeno iz lokalne kamnine peščenjak. Brez dvomov lahko trdimo, da mesto diha skozi kamen peščenjak. Njegova uporaba se zrcali na piranskih ulicah, trgih, pomolih in nabrežjih. S svojo

barvo in vzorci daje mestu enkratno podobo in toplino. Slednjo začutimo v vrvežu ljudi ter med Pirančani, ki do peščenjaka gojijo poseben odnos. Z njim živijo v sozvočju ter se z njim poistovetijo, saj odraža del njihove identitete. To doživljajsko podobo in specifičnost mestnega prostora želi kreativna skupina, s predstavitvijo ilustracij in besedila, deliti med obiskovalce razstave ter kasneje med prebiralce prihajajoče knjižice, medtem, ko z njo v roki postopajo po kamniti preprogi Pirana.

Knjižica, ki jo prebiramo z vsemi čuti

Knjižica je sestavljena iz dvanajstih ilustracij z besedilom, ki na pester, a hkrati umirjen način ponazarja specifičnost slovenskega obalnega pasu. Pri njenem snovanju se je kreativna skupina osredotočila na lastnosti peščenjaka, kar se izraža v izbiri barvne lestvice, saj odtenki izžarevajo toplino peščenjaka in v izbiri papirja, ki poudarja samo teksturo kamna.

Namenjena je širši javnosti, vsem starostnim skupinam, od najmlajših do najstarejših, saj tematiko predstavi na poljuden način, vendar pri tem ne izgubi verodostojnosti podatkov. Knjižica bralca popelje milijone let nazaj na sam začetek nastanka lokalne kamnine peščenjak ter vse tja do današnjih dni in njegove uporabe pri tlakovanju kamnitih površin.

Knjižica je nastala na podlagi dognanj med izvedbo projekta Kamnita preproga, njen izid pa je finančno omogočilo Turistično združenje Portorož. Slednje je kamnite tlake mestnega jedra Piran prepoznalo kot del kulturnega turizma slovenske Istre. Knjižica je v elektronski obliki že izšla, v tiskani pa še bo to jesen. Zasnovana je v štirih jezikovnih različicah v slovenskem, v italijanskem, v angleškem in v nemškem jeziku ter bo služila kot dodatno promocijsko gradivo za vse obiskovalce Pirana.

Razstavo s čudovitimi ilustracijami in besedilom, ki te prevzame si lahko ogledate od 18. do 27.9.2020 v Spomeniškovarstvenem centru – Galerija na Trgu Francoske revolucije 3 v Ljubljani.

Razstava bo zaprtega tipa in sicer na način, da bodo ilustracije z besedilom obrnjene proti ulici in ne proti razstavnemu prostoru. Znotraj prostora bo le vzorec "kamnite preproge", ki se ga bo lahko поблиžje ogledalo na dan odprtih vrat, sicer pa skozi steklena vrata.

(Razstava je del dogodkov Dnevov evropske kulturne dediščine DEKD Spoznaj? Varuj! Ohrani in se zaključi na Svetovni dan turizma.)

Razstava je eden izmed dogodkov ob Dnevh evropske kulturne dediščine Spoznaj? Varuj! Ohrani in bo potekala do dneva, ko se obeležuje Svetovni dan turizma.

Vse radovedneže in željne znanja o mestu iz peščenjaka v prihodnje vabimo po svoj izvod knjižice v turistični informacijski center ter na potep po piranski preprogi!